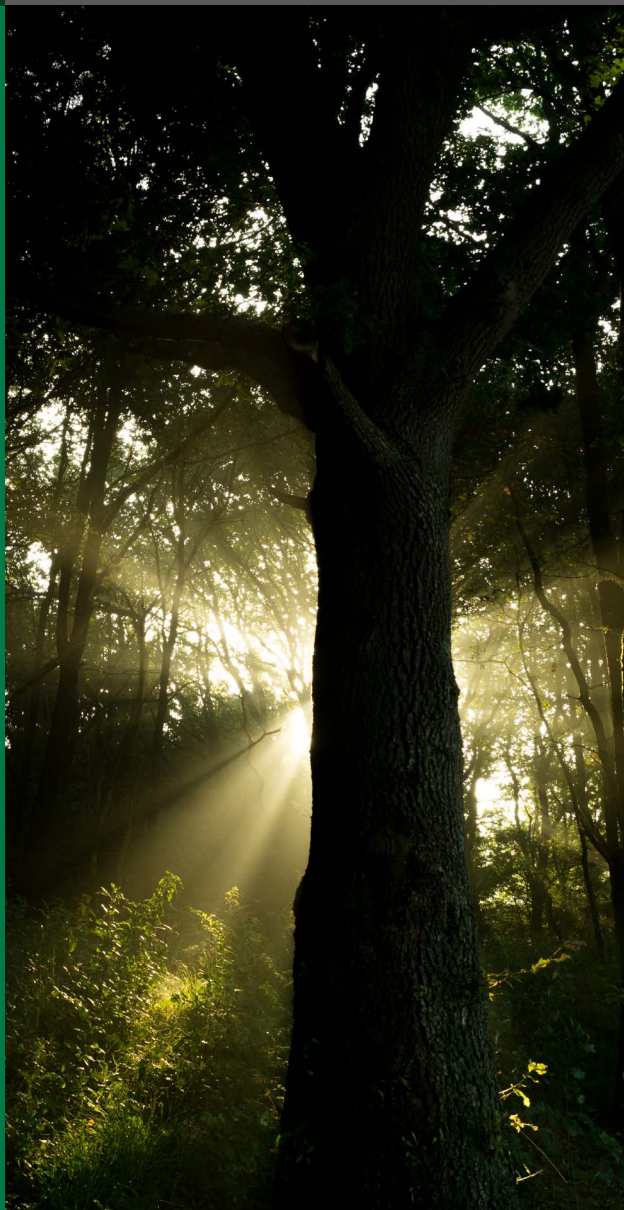

Ekonomická a sociálna hodnota biodiverzity

envi.stromzivota.sk

ENVI-MOBILE: Integration of mobile learning into environmental education fostering local communities' development

2014-1-SK01-KA200-000481
ERAZMUS+ Programme

Projekt je kofinancovaný Európskou Úniou,
z programu Erasmus+.

SK

EVOKÁCIA

Ciel aktivity: Zistiť, čo žiaci vedia o sociálnej a ekonomickej hodnote živočíchov.

KROK 1.

Stručný popis aktivity:

Začneme so zistením, čo žiaci vedia o chránených živočíchoch. Položíme im len krátke otázky, stručne diskutujeme (max. 1 min.) a následne pokračujú samostatnou prácou. Pracujú vo dvojiciach. Ich úlohou bude napísať na papier jedno zviera, ktoré je podľa nich chránené, uviesť dôvod, prečo je chránené a napísať, aká je podľa nich cena za usmrtenie zvierata. Kým žiaci pracujú samostatne, učiteľ nakreslí na tabuľu tabuľku:

Živočích	Dôvod ochrany	Sociálna hodnota	Ekonomická hodnota
...			

Po cca 3 minútach necháme žiakov, aby menovali živočíchov, ktoré si zapísali – vždy jeden príde zapísať živočích a ďalšie informácie. Ostatní, ktorí písali o tom istom zvierati, doplnia svoje vlastné informácie. Učiteľ má pripravený zoznam vybraných živočíchov s uvedením ich pokuty za usmrtenie (ekonomická hodnota) a v rámci vyhodnotenia porovnáva odhady žiakov s reálnou sadzbou za ich usmrtenie (Príloha 1).

Inštrukcie (čo chcete povedať žiakom):

Zamyslite sa a odpovedzte:

- Čo znamená chránený živočích podľa vás?
- Aký je rozdiel medzi sociálnou a ekonomickou hodnotou živočicha?

Pracujte vo dvojiciach. Vašou úlohou bude napísať na papier jedno zviera, ktoré je podľa vás na Slovensku zákonom chránené. Zároveň porozmýšľajte a zapíšte dôvod, prečo je podľa vás chránené. Skúste uviesť, aká je jeho sociálna hodnota a aj pokúste sa vyčíslit' jeho ekonomickú hodnotu. Svoje názory zapisujte do tabuľky do zošita (vid' vzor - tabuľka na tabuli).

(Po cca 3 minútach) Svoje tvrdenia prezentujte.

Pomôcky (všetko, čo budete na hodine potrebovať): Pero, papier, tabuľa, kriedy, tabuľka so zoznamom vybraných chránených živočíchov a ich spoločenská hodnota (Príloha 1)

Čas (max. 40 min.): 10 minút

UVEDOMENIE

Ciel' aktivity: Pochopenie rôznych pohľadov na tú istú situáciu a na sociálnu a ekonomickú hodnotu živočíchov.

KROK 1.

Stručný popis aktivity:

Žiakom zadáme "roleplay" o ekonomickej a sociálnej hodnote živočíchov (Príloha 2). Rozdelíme ich na 5 skupín, každá skupina dostane popis jedného charakteru osoby, ktorá bude vystupovať na obecnom zastupiteľstve, aby predniesla svoje riešenie situácie.

Žiaci po zadaní práce pracujú v skupine a hľadajú odpovede a riešenia na otázky:

- Ako by ste riešili vy danú situáciu čo najlepšie z pohľadu danej osoby?
- Je podľa vás cena za vlka, ktorú má chovateľ zaplatiť, adekvátne a má ju vôbec platiť?

Po cca 5 min. vyzveme zástupcu, ktorý bude vystupovať v mene zvolenej osoby.

Inštrukcie (čo chcete povedať žiakom):

Budete pracovať v skupinách. Vyberte si kartičku s charakteristikou osoby, ktorú máte zosobňovať. V skupine si pripravte argumenty, ktoré zvolený zástupca prednesie na obecnom zastupiteľstve. Vašou úlohou bude prísť na riešenie situácie z pohľadu osoby, ktorú zastupujete – vid' jej popis na kartičke.

SITUÁCIA: Cez víkend svorka vlkov roztrhala 5 oviec zo stáda súkromného chovateľa oviec. Chovateľ oviec jedného vlka pri incidente zastrelil. Jeho spoločenská hodnota je vyčíslená zákonom na 2000 EUR, ktoré má teraz chovateľ uhradiť. Na obecnom zastupiteľstve sa diskusia zúčastnia: poškodený chovateľ oviec, zástupca poľovníkov, občiansky aktivista, obyvateľ obce a starosta obce.

Nájdite v skupine riešenie danej situácie a hľadajte odpovede na nasledovné otázky:

- Ako by ste riešili vy danú situáciu čo najlepšie z pohľadu danej osoby?
- Je podľa vás cena za vlka, ktorú má chovateľ zaplatiť, adekvátne a má ju vôbec platiť?

UVEDOMENIE

KROK 2.

Stručný popis aktivity:

Simulácia stretnutia zástupcov obce.

Učiteľ prečíta ešte raz situáciu ako článok z miestnych novín.

Situácia: „Cez víkend svorka vlkov roztrhala 5 oviec zo stáda súkromného chovateľa oviec Pavola M.. Chovateľ oviec Pavol M. jedného vlka pri incidente zastrelil. Jeho spoločenská hodnota je vyčíslená zákonom na 2000 EUR, ktoré má teraz chovateľ Pavol M. uhradiť.“

Počas zasadnutia obecného zastupiteľstva by mali obhájiť svoje postoje v mene osoby, ktorú vyjadrujú a v závere sa zhodnúť hlasovaním, ako so svorkou vlkov naložia.

POZN: Situácia sa asi nebude dať vyriešiť, učiteľ nevstupuje do diskusie, len moderuje – môže sa prípadne zahrať na novinára prítomného na zasadnutí a komentovať priebeh, ak sa žiaci nevedia rozhýbať. Diskusiou nadviažeme na reflexiu aktivity.

Inštrukcie (čo chcete povedať žiakom):

Prezentujte svoje názory pred ostatnými zástupcami obce na Miestnom zastupiteľstve.

(po diskusii) Rozhodnite, ako všetci spoločne vyriešite túto situáciu. Rozhodujúce slovo má starosta obce.

Pomôcky (všetko, čo budete na hodine potrebovať): Kartičky z pracovného listu pre každú skupinu + pre učiteľa (Príloha 2)

Čas (max. 40 min.): 20 minút

Poznámky: Počas KROKU 1 učiteľ pripraví priestor na diskusiu – napr. 5 stoličiek pre zástupcov pred triedou.

Cieľ aktivity: Žiaci si uvedomia hodnotu živočíchov, ako aj rozdielne názory ľudí na túto problematiku. Takisto si uvedomia, že na niektoré situácie nie sú jednoznačné názory.

KROK 1.

Stručný popis aktivity:

Diskutujte o tom, čo sa v obci stalo a aký je rozdiel medzi spoločenskou/ekonomickou a sociálnou hodnotou živočíchov. Taktiež diskutujte o tom, či je cena za usmrtenie chráneného živočích dostatočná.

Inštrukcie (čo chcete povedať žiakom):

Zamyslite sa:

- Aký je rozdiel medzi sociálnou a ekonomickou hodnotou daného živočícha?
- Je cena podľa vás za zabitie chráneného živočícha primeraná? Ak nie, aká by podľa vás mala byť sadzba?
- Ako inak by ste riešili to, že v prírode ubúdajú chránené živočíchy?
- Ak by ste boli vy na mieste osoby, ktorú ste zastupovali, ako by ste vystupovali vy?

Čas (max. 40 min.): 10 minút

REFLEXIA

Príloha 1

Slovenské meno	Vedecké meno	Spoločenská hodnota v EUR / jedinec
Vážky – Odonata		
Vážka obrovská	Leucorrhinia albifrons	230,-
Motýle – Lepidoptera		
Jasoň červenooký	Parnassius apollo	460,-
Oboživoľníky – Amphibia		
Rosnička zelená	Hyla arborea	230,-
Plazy – Reptilia		
Užovka stromová	Elaphe longissima	690,-
Korytnačka močiarna	Emys orbicularis	1.840,-
Cicavce – Mammalia		
Zubor hrivnatý/lesný	Bison bonasus	4.610,-
Bobor vodný	Castor fiber	1.380,-
Vydra riečna	Lutra lutra	1.840,-
Rys ostrovid	Lynx lynx	3.690,-
Svišť tatranský	Marmota marmota latirostris	4.610,-
Kamzík tatranský	Rupicapra rupicapra tatrica	6.910,-
Medveď hnedý	Ursus arctos	3.690,-

Zdroj: Vyhláška MŽP SR č. 24/ 2003 Z.Z., príloha 6, net: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/24/20150101#prilohy>

Príloha 2

Poľovník

- Vlci mu už párkrát roztrhali jeleniu zver
 - Má záujem o trofej
 - Považuje za povinnosť mať stav zveri pod svojou vlastnou kontrolou a ako jediný mať možnosť regulovať jednotlivé druhy
-

Chovateľ/ Majiteľ ovčej farmy

- Svorka vlkov mu už dvakrát roztrhala pár oviec, keď učila svoje mláďatá loviť
 - Občas mu zmizne ovca a myslí si, že na vine sú vlci
 - Zvyšujú sa mu náklady na zabezpečenie košiara proti vlkom, musí neustále opravovať oplatenie
-

Občiansky aktivista

- Vlci sú jeho srdcovou záležitosťou, pozná ich povahu a má potrebu chrániť ich
 - Je presvedčený, že vlci zabíjajú len preto, aby sa nasýtili
-

Starosta obce

- Musí riešiť konflikty vyvolané medzi obyvateľmi obce, kde na jednej strane stoja občianski aktivisti a obyvatelia obce a na druhej strane poľovníci a chovatelia oviec
-

Obyvatel' obce

- Je rád, že v priľahlom lese žije svorka vlkov, ktorá reguluje stav hlodavcov v okolí, ktorí im ničia úrodu
- Uvedomuje si význam vlka v regulácii populácie živočíchov, keďže vlk zväčša loví slabé a choré jedince
- Len výnimočne mizne statok z obce vinou vlkov a aj to len v nedostatočne zabezpečených objektoch
- V posledných 100 rokoch nebol evidovaný žiaden útok na človeka zo strany vlka, i keď viacerí obyvatel'ov sa už s vlkom v lese stretlo – vždy vlk ušiel...

POZNÁMKY

POZNÁMKY